

MARTENS, Gaston, toneelschrijver (Zulte 24 april 1883 - Deinze 10 mei 1967).

Brouwerszoon, die als zodanig de volksmens en zijn taal grondig leerde kennen en er de stof uit putte voor zijn toneelwerk. Zijn debuut was volks (Paus van Hagendonck, 1917), met een vleugje sociale bezorgdheid (The golden river, 1916), en romantisch (De zot, 1918) en stond in het teken van de nagestreefde intensivering van het Vlaamse toneellevens tijdens de Eerste Wereldoorlog, waaraan Martens (inzonderheid met Beatrix, op 3 april 1918 opgevoerd in de Koninklijke Nederlandse Schouwburg te Gent), samen met zijn streekgenoten Hlodwig (Clovis) Baert, Richard de Cneudt, Germain van Herrewege, Herman van Overbeke e.a., meewerkte. De doorbraak kwam echter na de oorlog met het Breugeliaanse Prochievrijers (1921) en het realistische De grote neuzen (1924), gecreëerd door O. de Gruyter en met veel bijval heropgevoerd door Het Vlaamsche Volkstoneel (1925). Zijn grootste successen waren Het dorp der mirakelen (1932) en Paradijsvogels (1934); het laatste werd bekroond met de staatsprijs voor toneel en verfilmd (Les gueux au Paradis, 1945, met Raimu en Fernandel; Die Schelme im Paradies, 1965, televisiefilm door Wolfgang Liebeneiner).

Het werk van Martens werd „du Rabelais flamand” genoemd en droeg er ook over de grenzen toe bij om een beeld van de Vlaamse volksaard te creëren, resp. te bestendigen, dat door folkloristische en kleurrijke toetsen uit volkstaal en volksleven dik in de verf zat. Martens was ook beeldhouwer (kop van Stijn Streuvels, 1937). Hij woonde vele jaren in Cannes.

LITERATUUR: R. Roemans, *Gaston Martens* (1929); - W. Putman, *Tooneel-Groei* (1927); - W. Putman, *Tooneeldagboek* (1938); - J. Florquin, *Gaston Martens*, in *Ten huize van...* II (1964, p. 7-22).

JOOS FLORQUIN